

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 289-86-22, (044) 289-70-60,
E-mail: info@mlsp.gov.ua, сайт: www.msp.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 37567866

від _____ 20__ р. № _____

На № _____ від _____ 20__ р.

Про організацію надання
соціальної послуги супроводу під
час інклюзивного навчання

**Обласні, Київська міська
військові адміністрації**

**Національна соціальна сервісна
служба України**

**Обласні, Київській міський
центри соціальних служб**

Міністерство соціальної політики з метою надання методичної допомоги щодо організації надання соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання повідомляє.

Відповідно до Закону України „Про соціальні послуги” соціальна послуга супровід під час інклюзивного навчання є базовою соціальною послугою, надання якої отримувачам соціальних послуг відповідно до цього Закону забезпечується Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями, районними, районними у містах Києві та Севастополі державними адміністраціями, виконавчими органами сільських, селищних, міських рад.

Державний стандарт соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання затверджено наказом Мінсоцполітики від 23.12.2021 № 718, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 21 січня 2022 р. за № 72/37408.

Соціальна послуга надається дітям з особливими освітніми потребами, які відповідно до висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи, наданого інклюзивно-ресурсним центром, потребують супроводу в закладах освіти, з метою забезпечення реалізації дітьми права на освіту.

Водночас у виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, обласних державних адміністрацій, Національної соціальної сервісної служби, отримувачів соціальних послуг виника низка запитань щодо механізму організації надання цієї соціальної послуги.

30 102401049501 02001

Міністерством проаналізовано вищезазначені запитання та підготовлено рекомендації щодо організації надання соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання.

Надсилаємо рекомендації щодо організації надання соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання до відома Національної соціальної сервісної служби, обласних, Київської міської військових адміністрацій. Також просимо довести рекомендації щодо організації надання соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання до відома та врахування в роботі виконавчим органам сільських, селищних, міських рад.

Обласні, Київський міський центр соціальних служб просимо врахувати в подальшій роботі Рекомендовану програму навчання соціальних робітників/фізичних осіб – підприємців з питань надання соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання.

Додаток: на 28 арк.

Заступник Міністра

Уляна ТОКАРЄВА

Важливою вимогою забезпечення доступу до публічної інформації Департаменту розширено звернень громадян та контролю виконання документів

В. Лушина
22.10.2024

РЕКОМЕНДАЦІЇ

щодо організації надання соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання

1. Загальні положення

1.1. Рекомендації щодо організації надання соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання (далі – рекомендації) розроблено з метою забезпечення уніфікованого підходу надавачів цієї послуги усіх форм власності до організації та надання її дітям з особливими освітніми потребами, які відповідно до висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи, наданого інклюзивно-ресурсним центром, потребують супроводу в закладах дошкільної освіти та закладах освіти, які забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти.

1.2. Рекомендації пропонуються для застосування органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, надавачами соціальних послуг, які безпосередньо забезпечують надання соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання.

1.3. Під час організації надання соціальної послуги органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування, надавачам соціальних послуг пропонується дотримуватися наступних принципів:

- дотримання прав дитини, у тому числі дитини з особливими освітніми потребами;
- гуманізму;
- забезпечення рівних прав та можливостей хлопчиків та дівчаток;
- поваги до честі та гідності;
- толерантності;
- законності;
- соціальної справедливості;
- доступності та відкритості;
- неупередженості та безпечності;
- індивідуального підходу;
- конфіденційності;
- максимальної ефективності та прозорості використання надавачами соціальної послуги бюджетних та інших коштів;
- забезпечення високого рівня якості соціальної послуги.

1.5. У цих рекомендаціях **терміни вживаються** у значеннях, визначених Законами України «Про соціальні послуги», «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та іншими нормативно-правовими актами.

1.6. Під час організації надання соціальної послуги **рекомендується** враховувати **особливості нормативно-правового регулювання діяльності асистента дитини (учня)**, зокрема:

- діяльність асистента дитини (учня) регламентується частиною 7 статті 26 Закону України «Про повну загальну середню освіту», де вказано, що в освітньому процесі соціальні потреби учнів з особливими освітніми потребами забезпечує асистент дитини – соціальний робітник, один із батьків або уповноважена ними особа;

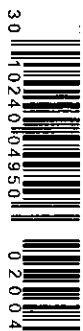
- соціальний робітник/фізична особа – підприємець є безпосереднім надавачем послуги супроводу під час інклюзивного навчання, яка відповідно до частини шостої статті 16 Закону України «Про соціальні послуги» віднесена до переліку базових соціальних послуг;

- соціальному робітнику/фізичній особі – підприємцю перед початком надання соціальної послуги пропонується в обов'язковому порядку пройти відповідне навчання, організоване обласними, Київським міським центрами соціальних служб;

- діяльність батьків або уповноважених ними осіб, як асистентів дитини (учня), не регламентується законодавством про соціальні послуги, не вимагає дотримання державного стандарту соціальної послуги та проходження відповідного навчання, натомість регламентується Умовами допуску асистента учня (дитини) до освітнього процесу для виконання його функцій та вимоги до нього, затвердженими наказом МОН від 17 листопада 2021 року № 1236, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 21 січня 2022 р. за № 73/37409;

- батьки чи уповноважені ними особи за бажанням можуть бути надавачами соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання у разі, коли вони займатимуть посаду соціального робітника у штаті комунального чи недержавного надавача соціальних послуг/укладуть з надавачем соціальних послуг цивільно-правову угоду/у разі коли вони є фізичними особами – підприємцями. Однак, батькам пропонується користуватись послугами інших соціальних робітників для забезпечення можливості їхнього перепочинку, психологічного відновлення та підтримки психічного здоров'я, що у подальшому забезпечить якісний догляд за дитиною вдома (поза закладом освіти);

для надання соціальної послуги пропонується укласти договір про участь в освітньому процесі між асистентом дитини (учня) та закладом освіти, де

навчається дитина (в особі його керівника), та договір про надання соціальної послуги між надавачем соціальної послуги (комунальним чи недержавним) та одним із батьків (інших законних представників) дитини, а також розробити індивідуальний план надання соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання. Договір про надання соціальної послуги рекомендується укладати на основі Типового договору про надання соціальних послуг, затвердженого наказом Мінсоцполітики від 23 грудня 2020 р. № 847, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 19 лютого 2021 р. за № 214/35836;

- соціальний робітник або фізична особа – підприємець (далі – асистент дитини (учня) здійснює індивідуальну підтримку дитини з труднощами у навчанні помірного, важкого і найтяжчого прояву, якій за результатами комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини, виданого інклюзивно-ресурсним центром, де зазначена потреба в асистенті учня (дитини) (супроводі під час інклюзивного навчання) та виконує наступні функції, визначені державним стандартом соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання, затвердженим наказом Мінсоцполітики від 23 грудня 2021 р. № 718, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 21 січня 2022 р. за № 72/37408, зокрема: допомагає дитині в самообслуговуванні; підтримує в спілкуванні (зокрема за допомогою жестової мови); організовує харчування та пересування; забезпечує безпеку та спостереження за станом здоров'я (наприклад, прийом ліків); сприяє проведенню дозвілля та організовує денний відпочинок;

- соціальний робітник або фізична особа – підприємець під час надання соціальної послуги не здійснює: втручання в освітній процес (рекомендації щодо завдань, тем тощо); забезпечення виконання освітньої програми або досягнення учнем певних результатів навчання (але як учасник команди супроводу дитини асистент може сприяти досягненню визначених нею розвиткових та адаптаційних цілей); надання освітніх послуг у закладі освіти; розробку індивідуальних завдань і матеріалів для учнів із особливими освітніми потребами; виконання інших функцій педагогічних працівників (працює тільки з однією дитиною);

- соціальний робітник або фізична особа – підприємець (далі – асистент дитини) є повноцінним членом команди психолого-педагогічного супроводу дитини.

2. Організація надання послуги супроводу під час інклюзивного навчання.

2.1. Соціальну послугу рекомендується надавати дітям з особливими освітніми потребами, які потребують супроводу в закладах дошкільної освіти та закладах освіти, які забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти, і яким відповідно до розділу 8 додатку 5 «Висновок про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини» до Положення про інклюзивно-ресурсний центр, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 липня 2017 р. № 545, рекомендовано надання послуги супроводу під час інклюзивного навчання (наявність асистента дитини (учня)).

Надання такої послуги рекомендовано дітям, які відповідно до додатку 4 до Положення про інклюзивно-ресурсний центр, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 липня 2017 р. № 545, мають інтелектуальні, функціональні (сенсорні, моторні, мовленнєві), фізичні, навчальні, соціоадаптаційні (особистісні, середовищні труднощі)/соціокультурні (зокрема, взаємодія з представниками осередків окремих культур, отримання інформації засобами жестової мови тощо) та потребують 3 – 5 рівня підтримки.

2.2. Для надання соціальної послуги рекомендується використання виключно індивідуальної форми роботи (1 асистент на 1 дитину).

2.3. Соціальну послугу пропонується надавати виключно під час освітнього процесу у приміщенні, на території закладу освіти, на іншій території під час проведення інших заходів у рамках освітнього процесу.

2.4. Організацію надання соціальної послуги пропонується здійснювати відповідно до визначеного законодавством алгоритму, а саме:

визначення потреб жителів територіальної громади у соціальній послугі;
прийняття управлінських рішень щодо забезпечення розвитку в територіальній громаді соціальної послуги (планування, бюджетування, диверсифікація надавачів соціальної послуги);

визначення надавача (надавачів), які безпосередньо надаватимуть соціальну послугу, комунального чи недержавного сектору, та можливих шляхів аутсорсингу;

надання соціальної послуги відповідно до Державного стандарту соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання, затвердженого наказом Мінсоцполітики від 23 грудня 2021 р. № 718, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21 січня 2022 р. за № 72/37408 (далі – Державний стандарт соціальної послуги);

моніторинг та оцінка якості наданої соціальної послуги.

2.5. Потреба у соціальній послугі має визначатися при визначенні потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади у

соціальних послугах відповідно до наказу Міністерства соціальної політики України від 19 квітня 2023 року № 130-Н.

2.5.1. Для цього рекомендується до складу робочої групи з питань визначення потреб населення у соціальних послугах включати за згодою представників Інклюзивно-ресурсного центру (далі – ІРЦ).

2.5.2. Інформацію щодо дітей з особливими освітніми потребами рекомендується вносити до розділу 2.4 «Діти з особливими освітніми потребами, у тому числі з інвалідністю, тяжкими захворюваннями, розладами, травмами, станами, яким не встановлено інвалідність» додатку 1 «Дані щодо соціально-демографічної ситуації у територіальній громаді та кількості осіб/сімей, які належать до вразливих груп населення або перебувають у складних життєвих обставинах» до Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади у соціальних послугах, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 19 квітня 2023 року № 130-Н, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 11 липня 2023 р. за № 1169/40225. Така інформація подається структурним підрозділом з питань соціального захисту населення з урахуванням інформації структурних підрозділів з питань охорони здоров'я та з питань освіти і науки (зокрема, інформації ІРЦ).

Під час збору та внесення даних рекомендується враховувати розподіл дітей за віком, статтю, групою інвалідності та тяжкими захворюваннями.

2.5.3. Інформацію про результати визначення потреб населення громади у соціальних послугах, у тому числі супроводу під час інклюзивного навчання, а також перелік послуг, які надаються в громаді рекомендується оприлюднювати на офіційних вебресурсах громади, або іншими доступними способами.

2.6. Планування надання соціальної послуги рекомендується здійснювати, опираючись на результати визначення потреб населення громади у соціальних послугах, у тому числі супроводу під час інклюзивного навчання.

2.7. Пропонується запровадити в громаді систему планування та оцінки соціальної політики та організації надання соціальних послуг за кількісно-якісними показниками, оцінки ефективності цільових програм за результативними показниками та бюджетних програм за показниками продукту, що вимірюється кількістю наданих соціальних послуг

2.8. В програмних документах розвитку громад та у програмах / планах розвитку системи соціального захисту / соціальних послуг, пропонується передбачати:

заходи з організації забезпечення жителів територіальної громади базовими соціальними послугами, у тому числі супроводу під час інклюзивного навчання, (відповідно до норм законодавства та з урахування потреб жителів громади у соціальних послугах);

необхідний обсяг фінансових ресурсів для забезпечення жителів громади соціальними послугами, зокрема, супроводу під час інклюзивного навчання, відповідно до їхніх потреб.

2.9. Під час планування надання соціальної послуги пропонується провести оцінювання фінансової спроможності та економічної ефективності утримання соціальних робітників у штаті комунального надавача соціальних послуг чи застосування різних механізмів аутсорсингу соціальної послуги (закупівля соціальних послуг; конкурс соціальних проектів; підтримка діяльності неурядових організації на виконання місцевих програм; співробітництво територіальних громад; міжбюджетні трансферти між місцевими бюджетами; соціальне замовлення).

За результатами оцінювання рекомендується передбачити у місцевому бюджеті кошти на утримання необхідної кількості соціальних робітників у штаті комунального надавача соціальних послуг чи застосування одного або декількох механізмів аутсорсингу соціальної послуги.

Особливості застосування механізмів аутсорсингу наведено у розділі 4 цих рекомендацій.

2.10. При виборі надавача соціальних послуг рекомендується звернути увагу на його відповідність Критеріям діяльності надавачів соціальних послуг, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 3 березня 2020 р. № 185.

Надавач соціальної послуги має бути внесеним до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг.

2.11. Рекомендується використовувати загальні підходи до організації та надання соціальної послуги, визначені Державним стандартом соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання, затвердженим наказом Міністерства соціальної політики України від 23 грудня 2021 року № 718, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 21 січня 2022 р. за № 72/37408 (далі – Державний стандарт).

2.11.1. Для отримання соціальної послуги за рахунок бюджетних коштів пропонується одному із батьків чи іншому законному представнику дитини з особливими освітніми потребами звернутися до виконавчого органу відповідної ради з письмовою заявою, до якої додати копію висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи, наданого ІРЦ, складеного за формою, визначеною у додатку 5 до Положення про інклюзивно-ресурсний

центр, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 липня 2017 року № 545 (далі – висновок).

Варто звернути увагу, що потреба дитини у супроводі під час інклюзивного навчання зазначена:

у первинному висновку – у пункті 8 „Рекомендації для батьків або законних представників”,

у повторному висновку – у пункті 6 графи „Інше”.

2.11.2. Рішення про надання соціальної послуги за рахунок бюджетних коштів/відмову у її наданні приймається відповідно до Порядку організації надання соціальних послуг, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 червня 2020 року № 587.

2.11.3. Надавати соціальну послугу пропонується після оцінювання індивідуальних потреб дитини, складання індивідуального плану та укладення договору про надання соціальної послуги.

2.11.4. Оскільки асистент дитини надає соціальну послугу під час освітнього процесу, йому доцільно дотримуватися Умов допуску асистента учня (дитини) до освітнього процесу для виконання його функцій та вимоги до нього, затверджених наказом МОН від 17.11.2021 № 1236, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 21 січня 2022 р. за № 73/37409.

Особливу увагу варто звернути на:

проходження асистентом дитини профілактичного медичного огляду;

дотримання ним правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, правил охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, принципу конфіденційності стосовно стану здоров'я та іншої особистої інформації про учасників освітнього процесу;

наявність у закладі освіти письмової заяви у довільній формі одного з батьків (іншого законного представника) дитини щодо допуску асистента дитини до участі в освітньому процесі;

підписання договору про участь асистента дитини в освітньому процесі.

2.12. З метою планування подальшої роботи щодо організації та надання соціальної послуги дітям з особливими освітніми потребами рекомендується запровадити систематичну роботу з **моніторингу та оцінки якості** соціальної послуги.

2.13. Моніторинг надання соціальної послуги та оцінка її якості проводяться відповідно до Порядку проведення моніторингу надання та оцінки якості соціальних послуг, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2023 № 449, та за методикою, затвердженою Мінсоцполітики.

2.13.1. Моніторинг надання соціальної послуги пропонується здійснювати шляхом систематичного збору та обробки статистичних, адміністративних, оперативних даних щодо стану організації та надання соціальної послуги дітям з особливими освітніми потребами, які потребують такої послуги.

2.13.2. При проведенні моніторингу варто враховувати інформацію, отриману як від надавачів соціальної послуги, так і від закладів освіти, на базі яких ця соціальна послуга надається.

2.13.3. Збір даних моніторингу пропонується проводити один раз на рік або щокварталу (щомісяця), а збір оперативних даних – за потреби.

2.13.4. За результатами моніторингу рекомендується узагальнену інформацію про надання соціальної послуги розміщувати на офіційних веб-сайтах органів місцевого самоврядування, структурних підрозділів з питань соціального захисту населення усіх рівнів підпорядкування та в інших засобах масової інформації.

2.14. З метою визначення рівня відповідності наданої соціальної послуги затвердженому державному стандарту рекомендується проводити як внутрішню так і зовнішню *оцінку якості соціальної послуги*.

2.14.1. Внутрішню оцінку якості соціальної послуги рекомендується проводити надавачем соціальної послуги один раз на рік.

За результатами проведення внутрішньої оцінки якості соціальної послуги надавач має підготувати звіт та оприлюднити його на власному офіційному веб-сайті.

2.14.2. Зовнішнє оцінювання надавачів соціальної послуги проводиться центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами відповідно до законодавства.

Зовнішню оцінку якості соціальної послуги рекомендується проводити один раз на рік до 30 червня.

2.14.3. Під час проведення внутрішнього та зовнішнього оцінювання варто застосовувати показники якості надання соціальної послуги, наведені у додатку 4 до Державного стандарту.

2.14.4. З метою найбільш повного врахування інтересів дитини з особливими освітніми потребами до процесу оцінки якості соціальної послуги рекомендується долучати як самого отримувача соціальної послуги, так і його батьків або інших законних представників, працівників закладу освіти, інших членів сім'ї отримувача соціальної послуги.

Для цього пропонується проводити консультації щодо відповідності обсягу, змісту, умов і порядку надання соціальної послуги вимогам, визначеним у Державному стандарті.

2.14.5. Результати оцінки якості соціальної послуги, а також узагальнений звіт про проведення зовнішньої оцінки, рекомендується доводити до відома працівників надавача соціальної послуги, отримувачів соціальної послуги та/або їхніх батьків чи інших законних представників, жителів громади шляхом розміщення в офіційних друкованих виданнях, на офіційному веб-сайті, на єдиному державному веб-порталі відкритих даних, інформаційних стендах або в будь-який інший спосіб.

2.14.6. За результатами оцінки якості соціальної послуги доцільно розробляти заходи спрямовані на підвищення якості надання соціальної послуги та удосконалення діяльності надавачів соціальних послуг.

3. Умови праці соціального робітника, який є «асистентом дитини»:

3.1. Відповідно до Випуску 80 «Соціальні послуги» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.03.2017 № 518, соціальний робітник, зокрема, виконує під керівництвом соціального працівника, фахівця із соціальної роботи комплекс заходів щодо надання соціальних послуг отримувачам соціальних послуг з урахуванням їхніх індивідуальних потреб та відповідно до державних стандартів соціальних послуг.

3.2. При працевлаштуванні соціального робітника рекомендується перевіряти знання, які повинен мати такий соціальний робітник. Для надання соціальної послуги. Зокрема, знати:

- нормативно-правову базу у сфері надання соціальних послуг;
- правила надання першої медичної (долікарської) допомоги;
- основи догляду за особами з інвалідністю;
- правила використання побутового обладнання, приладів, інструментів;
- основи надання долікарської допомоги, санітарії, гігієни;
- правила етики та поведження особами з інвалідністю, зокрема Довідник безбар'єрності (<https://bf.in.ua>);
- державну мову (відповідні регіональні мови або мови національних меншин).

3.3. Пропонується до соціальних робітників, які здійснюють основні дії та заходи, що становлять зміст соціальної послуги, встановлювати такі кваліфікаційні вимоги: повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві.

3.4. Рекомендується, враховуючи норми Державного стандарту соціальної послуги супроводу під час інклюзивної освіти, затвердженого наказом Мінсоцполітики від 23 грудня 2021 року № 718, зареєстрованого в Міністерстві юстиції 21 січня 2022 року за № 72/37408, обов'язково направляти соціального робітника на відповідне навчання, організоване обласними, Київським міським центрами соціальних служб.

3.5. При працевлаштуванні соціального робітника як найманого працівника рекомендується оформлювати такого соціального робітника працівником комунального надавача соціальних послуг, створеного в територіальній громаді.

Працевлаштування соціального робітника до виконавчого органу сільської, селищної, міської ради не рекомендується з огляду на поєднання в одній інституції (виконавчому органі) функцій органу соціального захисту населення та надавача соціальних послуг. В такому випадку виконавчий орган одночасно і приймає рішення щодо надання соціальної послуги, надає соціальну послугу і оцінює якість її надання.

3.6. При прийомі соціального робітника на роботу в якості найманого працівника пропонується забезпечити гідні та безпечні умови праці, регулярну виплату заробітної плати, можливість отримання відпустки, а також (у випадку, якщо соціальний робітник залучений виключно до надання соціальної послуги) рекомендується встановлювати такому соціальному робітнику неповний робочий час та здійснювати оплату праці у відповідності до відпрацьованого часу.

У випадку, якщо є можливість залучення такого соціального робітника до надання інших соціальних послуг, рекомендується проводити таке залучення та не встановлювати неповний робочий час.

3.7. У випадку залучення до надання соціальної послуги соціальних робітників в якості найманих працівників рекомендується чітко встановлювати їх посадові обов'язки та контролювати фактичне їх виконання.

3.8. При укладанні **цивільно-правового договору** з особою, яка має право надавати соціальну послугу (у випадку якщо така особа не провадить підприємницьку діяльність) або у разі укладання **договору про надання послуг з фізичною особою – підприємцем** (далі – ФОП) пропонується укладати такі договори для виконання разових, а не систематичних завдань.

3.9. При укладанні цивільно-правового договору чи договору про надання послуг з ФОП рекомендується не визначати результатом роботи сам процес такої роботи, кваліфікацію чи посаду особи, необхідність дотримання трудового розпорядку.

3.10. При укладанні цивільно-правового договору чи договору про надання послуг з ФОП пропонується не втручатись в роботу особи, яка надає соціальну послугу, не забезпечувати умови праці, не надавати робоче місце чи обладнання тощо.

3.11. Пропонується не прив'язувати виплати по цивільно-правовому договору чи договору про надання послуг до певної періодичності. Виплати залежать від фактично виконаної роботи/наданих послуг.

3.12. Важливо конкретизувати весь перелік робіт, які будуть виконані в межах договору про надання послуг, фізичною особою – підприємцем чи особою, яка надає соціальну послугу без провадження підприємницької діяльності.

3.13. При організації надання соціальної послуги рекомендується надавати перевагу аутсорсингу, а не введенню посад відповідних соціальних робітників у штат комунального надавача соціальних послуг.

При цьому пропонується укладати договори про надання соціальних послуг з ФОП, які відповідно до Закону України «Про соціальні послуги» можуть бути надавачами соціальної послуги (за умови відповідності критеріям та реєстрації в Реєстрі надавачів соціальних послуг).

3.14. При укладанні цивільно-правового договору з особою, яка надає соціальну послугу, варто пам'ятати, що така особа не є надавачем соціальних послуг у відповідності до норм Закону України «Про соціальні послуги», її залучення до надання соціальної послуги передбачає наявність чинного договору між надавачем соціальних послуг та отримувачем соціальних послуг.

4. Можливі види аутсорсингу соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання

4.1. Враховуючи зміст надання соціальної послуги рекомендується застосовувати наступні види аутсорсингу соціальної послуги:

- закупівля соціальних послуг;
- конкурс соціальних проектів;
- підтримка діяльності неурядових організацій (НУО) на виконання місцевих програм;
- співробітництво територіальних громад;
- міжбюджетні трансферти між місцевими бюджетами;
- соціальне замовлення.

4.2. Як один із механізмів аутсорсингу рекомендується здійснювати *закупівлю соціальної послуги* відповідно до Закону України „Про публічні закупівлі”.

Закупівлі соціальної послуги пропонується проводити через авторизований електронний майданчик (ProZorro), що в свою чергу не відрізнятиметься від інших закупівель, здійснюваних бюджетними установами.

Здійснювати закупівлю соціальної послуги рекомендується за кодом 85320000-8 (Соціальні послуги).

Пропонується встановити критерії оцінки, які, відповідно до законодавства, включають:

ціну;

вартість життєвого циклу;

ціну разом з іншими критеріями, такими як умови оплати, строк виконання, гарантійне обслуговування, передача технології та підготовка кадрів, застосування заходів охорони навколишнього середовища та/або соціального захисту, пов'язаних з предметом закупівлі.

Не рекомендується використовувати як критерій оцінки лише ціну тендерної пропозиції учасника, адже вона не завжди відображає всі аспекти надання соціальної послуги.

Рекомендується чітко готувати тендерну документацію, передбачаючи всі можливі складові соціальної послуги, які будуть надані в подальшому переможцем процедури закупівлі.

З огляду на неможливість 100% (чіткого) прорахунку кількості реальних отримувачів соціальної послуги при оголошенні тендеру пропонується обирати більшу кількість таких отримувачів (кількість потенційних отримувачів), адже в процесі виконання договору вартість предмету закупівлі може бути зменшена (опираючись на скориговану потребу).

У випадку відсутності претензій до учасника тендерної процедури, з яким укладено договір та отримання позитивних показників якості соціальної послуги, пропонується користуватись можливістю продовження договору про закупівлю на строк, достатній для проведення процедури закупівлі/спрощеної закупівлі на початку наступного року в обсязі, що не перевищує 20 відсотків суми, визначеної в початковому договорі про закупівлю, укладеному в попередньому році, якщо видатки на досягнення цієї цілі затверджено в установленому порядку. Це в свою чергу дасть можливість не припиняти надання соціальної послуги до моменту визначення нового переможця.

За можливості, з метою скорочення терміну процедури проведення закупівель, пропонується укласти рамкові угоди з трьома і більше надавачами соціальної послуги та в подальшому закуповувати таку послугу серед уже відібраних надавачів соціальної послуги.

4.3. Конкурс соціальних проектів рекомендується застосовувати якщо в рамках соціального проекту складовою є соціальна послуга, однак сам соціальний проект є ширшим, ресурсно затратним та принесе користі не лише особам, які перебувають в складних життєвих обставинах, а в цілому громаді.

Конкурс соціальних проектів пропонується застосовувати коли результатом соціального проекту є не лише фактичне надання соціальної послуги, а поліпшення соціального становища громади.

При застосуванні конкурсу соціальних проектів рекомендується чітко встановлювати критерії відбору переможця та не встановлювати „розмитих” вимог або вимог, які застосовуються лише до певної категорії учасників, зокрема, наявність досвіду реалізації подібних проектів, адже суть даного аутсорсингу полягає в інноваційному підході, який може бути забезпечений до цього невідомим учасником такого конкурсу.

4.4. Підтримка діяльності НУО на виконання місцевих програм рекомендується застосовувати якщо соціальна послуга є частиною (складовою) всього проекту/програми (по аналогії з конкурсом соціальних проектів).

З огляду на ресурсозатратність підтримки діяльності НУО на виконання місцевих програм в частині звітування пропонується дуже уважно підходити до вибору виконавця, адже досвід виконання грантової угоди не завжди свідчить про можливість виконання іншої через різні форми та вимоги до звітування від донорів.

4.5. Такий вид аутсорсингу соціальної послуги, як *співробітництво територіальних громад* рекомендується застосовувати в невеликих громадах, які мають потенційних отримувачів такої послуги та у яких заклад освіти приймає на навчання дітей з декількох громад (і такі громади спільно утримують даний заклад освіти).

Співробітництво територіальних громад пропонується застосовувати одночасно з іншими видом аутсорсингу, зокрема, закупівля соціальної послуги чи соціальне замовлення.

4.6. Міжбюджетні трансферти між місцевими бюджетами рекомендується застосовувати в територіальних громадах, які мають невелику кількість потенційних отримувачів соціальної послуги та поряд з ними є громада, яка має соціальних робітників або недержавного надавача, що надають таку соціальну послугу.

4.7. При організації *соціального замовлення* рекомендується пам'ятати про часові рамки із затвердженням місцевого бюджету. Відповідно до статті 26 Закону України «Про соціальні послуги» рішення про проведення конкурсу на надання соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів приймається не пізніше 1 березня відповідного бюджетного періоду або не пізніше 30 календарних днів після внесення змін до відповідного бюджету. Звертаємо увагу, що рішення про проведення конкурсу не означає проведення конкурсу.

Органам місцевого самоврядування для проведення соціального замовлення рекомендується використовувати код програмної класифікації видатків та кредитування 3242 (Інші заходи у сфері соціального захисту і соціального забезпечення).

При організації соціального замовлення не рекомендується змінювати умови конкурсу після оприлюднення оголошення про його проведення.

У зв'язку з несприятливою безпековою ситуацією пропонується в положенні про конкурсну комісію щодо відбору надавачів соціальних послуг за соціальним замовленням передбачити можливість проведення засідань в режимі онлайн.

5. Підготовка соціальних робітників/фізичних осіб – підприємців з питань надання соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання

5.1. Асистенту дитини (учня) для надання соціальної послуги рекомендується пройти навчання з питань надання соціальної послуги, організоване обласними, Київським міським центрами соціальних служб (далі – регіональний центр).

5.2. Регіональним центрам для забезпечення навчання асистентів дитини пропонується застосовувати такий алгоритм організації навчальних заходів.

5.2.1. Визначення потреб територіальних громад у підготовці асистентів дитини (рекомендується проводити шляхом проведення анкетувань, опитувань, у тому числі із застосуванням google-анкет та google-опитувальників).

5.2.2. Аналіз запитів територіальних громад щодо необхідної підготовки асистентів дитини.

5.2.3. Формування плану/графіку навчальних заходів з питань надання соціальної послуги. До плану/графіку варто включати не тільки заходи з підготовки асистентів дитини, а й навчання представників уповноважених органів з питань соціального захисту населення, до повноважень яких віднесено організацію надання соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання.

5.2.4. Інформування територіальних громад, структурних підрозділів з питань соціального захисту населення, закладів освіти, надавачів соціальних послуг комунального та недержавного сектору про можливість проходження навчання з урахуванням потреб.

5.2.5. Підбір тренерської команди із залученням представників громадських об'єднань, міжнародних, благодійних та інших неурядових організацій, що мають досвід надання соціальної послуги.

5.2.6. Виконання плану/графіку (проведення навчальних заходів).

5.2.7. Підведення підсумків по кожному заходу (аналіз вхідного та вихідного анкетування, обговорення результатів навчання, підготовка звітів тренерів та інших необхідних документів).

5.2.8. Подальший методичний супровід громад/асистентів дитини (учня). Супервізійна робота з асистентами дитини (учня).

5.2.9. Зворотній зв'язок: опитування анкетування (в тому числі і в онлайн форматі). Оцінка впливу навчальних заходів на покращення якості роботи асистентів дитини.

5.3. Для підготовки асистентів дитини (учня) (соціальних робітників та фізичних осіб – підприємців) рекомендується використовувати програму, наведену в додатку 1 до цих методичних рекомендацій.

5.4. За результатами проходження навчання, асистенти дитини мають отримати відповідний документ. Рекомендована форма сертифікату/довідки про проходження навчання наведена в додатку 2 до цих методичних рекомендацій.

6. Контроль за дотриманням норм законодавства під час надання соціальної послуги

6.1. Контроль за дотриманням норм законодавства під час надання соціальної послуги здійснюється відповідно до Порядку здійснення контролю за додержанням вимог Закону України «Про соціальні послуги», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 427.

6.2. Під час проведення перевірки з питань дотримання норм законодавства щодо організації та надання соціальної послуги рекомендується звернути увагу на такі питання:

чи забезпечується визначення потреб у соціальних послугах, у тому числі соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання;

чи включено соціальну послугу до затвердженого переліку пріоритетних соціальних послуг в громаді;

чи забезпечено інформування населення територіальної громади про можливість отримання соціальної послуги, її зміст і порядок і умови надання у формі, доступній для сприйняття особами з будь-яким порушенням здоров'я;

чи передбачено кошти на забезпечення жителів громади соціальною послугою супроводу під час інклюзивного навчання; кошти передбачені на утримання посад соціальних робітників у штаті комунального надавача соціальних послуг чи на проведення аутсорсингу цієї соціальної послуги;

чи здійснюється моніторинг надання соціальної послуги, оцінки якості її надання та оприлюднення відповідних результатів;

як забезпечується взаємодія уповноваженого органу з питань соціального захисту населення, закладів освіти (у тому числі ІРЦ), надавачів соціальних

послуг, соціальних робітників/фізичних осіб – підприємців, які безпосередньо надають соціальну послугу дітям з особливими освітніми потребами, та батьками/іншими законними представниками отримувачів соціальної послуги;

чи включено надавача соціальних послуг чи фізичну особу – підприємця, які надають соціальну послугу до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг;

чи пройшли відповідне навчання на базі регіонального центру соціальних служб соціальні робітники/фізичні особи – підприємці, які надають соціальну послугу та наявність у них сертифікату про проходження такого навчання;

чи забезпечено дотримання прав отримувачів соціальної послуги;

чи дотримується принцип відповідності індивідуальних потреб дитини та статі асистента дитини, чи погоджено це питання з батьками/іншими законними представниками дитини;

як забезпечується дотримання порядку розгляду заяв, звернень і повідомлень що стосуються надання соціальної послуги, в тому числі від отримувачів соціальної послуги, їхніх батьків / інших законних представників, працівників закладу освіти де навчається отримувач соціальної послуги.

6.3. Особливу увагу рекомендується звертати на відповідність заходів, що складають зміст соціальної послуги, і передбачені індивідуальним планом надання соціальної послуги, заходам, Державному стандарту соціальної послуги.

Додаток 1

до рекомендацій щодо організації надання соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання

РЕКОМЕНДОВАНА ПРОГРАМА

навчання соціальних робітників/фізичних осіб – підприємців з питань надання соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання

«Підготовка соціальних робітників/фізичних осіб – підприємців до надання соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання»

1. Мета та завдання навчального курсу

Відповідно до вимог Державного стандарту соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання, затвердженого наказом Мінсоцполітики від 23.12.2021 № 718, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21 січня 2022 р. за № 72/37408 (далі – Державний стандарт соціальної послуги), асистентом дитини може бути: один з батьків або уповноважена ними особа, а також соціальний робітник/фізична особа – підприємець, які безпосередньо надають соціальну послугу супроводу під час інклюзивного навчання (далі – соціальна послуга).

Соціальний робітник/фізична особа – підприємець, які виконують функцію асистента дитини (учня) (далі – асистент дитини (учня)) мають пройти відповідне навчання, організоване обласними, Київським міським центрами соціальних служб для якісного виконання заходів, що складають зміст соціальної послуги, а саме:

- допомога в самообслуговуванні;
- підтримка у спілкуванні та комунікації з дітьми, педагогами та іншими особами;
- організація харчування та допомога у прийнятті їжі;
- організація пересування та допомога під час пересування;
- спостереження за станом здоров'я, допомога в проведенні необхідних процедур;
- допомога під час занять у гуртках, секціях, клубах, культурно-освітніх, спортивно-оздоровчих, науково-пошукових об'єднаннях на базі закладів освіти;
- допомога під час ігрової діяльності для дітей дошкільного віку, інших видів діяльності під час освітнього процесу;

- допомога під час здійснення рухової активності;
- організація денного відпочинку (сну) у закладах дошкільної освіти).

Асистент дитини (учня) має оволодіти відповідними спеціальними знаннями, уміннями, навичками для забезпечення соціальних потреб дітей з особливими освітніми потребами в освітньому процесі, які передбачено змістом програми курсу „Підготовка соціальних робітників/фізичних осіб – підприємців до надання соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання”.

Мета навчального курсу полягає в опануванні соціальними робітниками/фізичними особами-підприємцями (асистентами дитини) спеціальними професійними компетентностями, необхідними для надання послуги супроводу під час інклюзивного навчання.

Основними завданнями є:

- інформування щодо основних засад організації надання соціальних послуг, у тому числі послуги супроводу під час інклюзивного навчання;
- інформування щодо правил охорони праці та безпеки життєдіяльності під час надання соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання;
- інформування щодо надання домедичної допомоги, в тому числі дітям з особливими освітніми потребами;
- інформування щодо безпеки під час надання соціальної послуги в умовах війни;
- інформування щодо функцій та завдань асистента дитини (учня) під час надання соціальної послуги;
- ознайомлення з нормами та нормативами, передбаченими Державним стандартом соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання;
- інформування щодо можливих потреб дітей з особливими освітніми потребами, зокрема видів обладнання та можливостями їх забезпечення;
- ознайомлення з поняттями «інвалідність», «особливі освітні потреби» та соціально-правовою моделлю інвалідності;
- ознайомлення з кращими практиками надання освітніх послуг для дітей з особливими освітніми потребами в Україні і закордоном;
- ознайомлення з основами універсального дизайну, створення безбар'єрного середовища, способами комунікації з дітьми з інвалідністю та/або особливими освітніми потребами;
- інформування про цілі і зміст надання послуг в громаді дітям з інвалідністю та/або особливими освітніми потребами на умовах інклюзії;
- ознайомлення з поняттям «досвід інвалідності» та основами комунікації з батьками чи законними опікунами дітей з інвалідністю та/або особливими освітніми потребами.

Результатом навчання є сформовані компетентності щодо забезпечення безпечного та комфортного інклюзивного середовища в закладі освіти під час надання соціальної послуги дітям з особливими освітніми потребами.

Профілі базових компетентностей

Загальні компетентності:

знання щодо основних засад організації надання соціальних послуг, в тому числі соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання;

знання щодо правил охорони праці та безпеки життєдіяльності під час надання соціальної послуги;

знання щодо безпеки під час надання соціальної послуги в умовах війни;

знання та навички з надання домедичної допомоги, в тому числі дітям з особливими освітніми потребами;

здатність взаємодіяти з іншими учасниками освітнього процесу;

здатність забезпечити виконання заходів, передбачених Державним стандартом соціальної послуги.

Очікувані результати навчання

Соціальний робітник/фізична особа – підприємець, який планує виконувати функцію асистента дитини, знає основні засади організації надання соціальних послуг, в тому числі соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання; правила охорони праці та безпеки життєдіяльності під час надання соціальної послуги; правила безпеки під час надання соціальної послуги в умовах війни; має знання та навички з надання домедичної допомоги, в тому числі дітям з особливими освітніми потребами; може взаємодіяти з іншими учасниками освітнього процесу; здатен забезпечити виконання заходів, передбачених Державним стандартом соціальної послуги.

2. Зміст і структура програми

Базовий курс програми передбачає 60 академічних годин (18 – теорія, 24 – практична робота, 13 – самостійна робота, 5 – складання тестів). За потреби курс може бути продовжено до 72 годин. Навчання проводиться на базі регіонального центру соціальних служб методистами, психологами. До проведення навчання залучаються лікарі, поведінкові терапевти, інші фахівці з питань домедичної підготовки, безпеки тощо.

Сертифікат надається за умови: успішного складання тесту; не більше трьох пропущених академічних годин теоретичної складової; не більше п'яти - практичної складової.

3. Програма та структура навчального курсу

Модуль 1. Основні засади організації надання соціальних послуг, у тому числі послуги супроводу під час інклюзивного навчання

Тема 1.1. Основи організації роботи з дітьми з інвалідністю та/або особливими освітніми потребами.

Ознайомлення з поняттями «інвалідність», «досвід інвалідності», «особливі освітні потреби» та соціально-правовою моделлю інвалідності; огляд

кращих практик надання освітніх послуг для дітей з особливими освітніми потребами в Україні і закордоном; основи універсального дизайну, створення безбар'єрного середовища, способами комунікації з дітьми з інвалідністю та/або особливими освітніми потребами.

Тема 1.2. Законодавче та нормативно-правове підґрунтя надання соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання

Огляд законодавства, що регулює питання надання соціальних послуг; особливості нормативно-правового регулювання надання соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання; інформування щодо порядку отримання соціальної послуги, підстав для надання чи відмови у наданні соціальної послуги.

Стандартизація соціальних послуг. критерії діяльності надавачів соціальних послуг. Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг.

Тема 1.3. Практичні аспекти організації надання соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання

Інформування про цілі та зміст надання послуг в громаді дітям з інвалідністю та/або особливими освітніми потребами на умовах інклюзії.

Визначення алгоритму надання соціальної послуги; ознайомлення з правами та обов'язками асистента дитини та отримувача соціальної послуги; особливості взаємодії з адміністрацією та педагогічними працівниками закладу освіти; взаємодія з батьками/законними представниками дитини; участь асистента дитини в роботі команди психолого-педагогічного супроводу дитини. Розробка індивідуальної програми розвитку та участь в ній асистента дитини.

Тема 1.4. Психологічні аспекти надання соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання

Вікові та індивідуальні особливості дітей з особливими освітніми потребами з урахуванням категорій (типів) особливих освітніх потреб (труднощів). Основи конструктивного спілкування в дитячих колективах, в яких навчаються діти з особливими потребами. Психологічні особливості соціалізації дітей з особливими освітніми потребами. Гендерний підхід при організації надання соціальної послуги.

Тема 1.5. Комунікативний аспект надання соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання

Соціальна комунікація; альтернативні засобами комунікації; навички вербального та невербального спілкування; побудова конструктивного діалогу з дитиною та/або групою дітей; з батьками/іншими законними представниками, працівниками закладу освіти, спілкування при різних емоційних станах співрозмовника; взаємодія в групі, прості техніки мотиваційного інтерв'ю, самопрезентація.

Основи комунікації з батьками чи законними опікунами дітей з інвалідністю та/або особливими освітніми потребами.

Налагодження взаємодії асистента дитини з батьками/іншими законними представниками дитини; взаємодія з адміністрацією та педагогічними працівниками закладу освіти.

Модуль 2. Охорона праці та безпека життєдіяльності під час надання соціальної послуги

Тема 2.1. Забезпечення безпечного та комфортного середовища під час надання соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання

Огляд законодавства щодо забезпечення безпечного освітнього середовища, інклюзивного освітнього середовища, протидія булінгу (цькуванню). Визначення термінів «розумне пристосування» та «універсальний дизайн», визначення підходів для забезпечення безпечного та комфортного середовища в закладі освіти. Ознаки булінгу (цькування) та умови для невідкладного повідомлення керівника закладу освіти про факти булінгу (цькування). Психологія безпеки життєдіяльності.

Тема 2.2. Охорона праці та безпека життєдіяльності під час надання соціальної послуги в закладах освіти.

Основи законодавства з питань охорони праці. Правила внутрішнього розпорядку закладів освіти, загальноприйняті вимоги до правил поведінки в закладах освіти. Пожежна безпека, електробезпека, техногенна, радіаційна безпека. Безпека дорожнього руху. Гігієна праці. Профілактика травматизму невиробничого характеру. Травматизм в побуті. Дії під час виникнення пожежі, надзвичайної ситуації.

Тема 2.3. Перша медична (долікарська) допомога під час надання соціальної послуги соціального супроводу під час інклюзивного навчання.

Домедична допомога; невідкладний стан людини; опік; раптова зупинка серця; серцевий напад; черепно-мозкова травма; порушення прохідності дихальних шляхів; судоми; втрата свідомості; гостре психомоторне збудження; епілептичний статус; суїцидальна поведінка тощо.

Надання першої медичної допомоги (обробка ран, зупинення кровотечі, допомога при переломах та забитті, допомога при зупинці дихання, попаданні чужорідного тіла в вухо, око, ніс).

Здійснення заходів у разі збудження, активного протесту, агресії, нападу епілепсії у дитини

Тема 2.4. Безпека в процесі надання соціальної послуги в умовах війни.

Оповіщення, види сигналів оповіщення цивільного захисту. Порядок дії під час різних видів оповіщення цивільного захисту. Захисні споруди цивільного захисту. Евакуація дітей та дії під час перебування в захисних спорудах цивільного захисту. Вибухонебезпека та вибухозахист.

Модуль 3. Права та обов'язки учасників освітнього процесу в закладах

освіти.

Тема 3.1. Права учасників освітнього процесу задіяних під час надання соціальної послуги.

Визначення переліку учасників освітнього процесу. Інформування про права всіх учасників освітнього процесу відповідно до законодавства, а також про права асистента дитини, визначених Умовами допуску асистента учня (дитини) до освітнього процесу для виконання його функцій та вимоги до нього, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки від 17 листопада 2021 р. № 1236, зареєстрованим у Міністерстві юстиції 21 січня 2022 р. за № 73/37409 (далі – Умови допуску).

Тема 3.2. Обов'язки учасників освітнього процесу задіяних під час надання соціальної послуги.

Інформування про обов'язки всіх учасників освітнього процесу відповідно до законодавства, а також про обов'язки асистента дитини, визначені Умовами допуску. Дотримання принципу конфіденційності стосовно стану здоров'я та іншої особистої інформації про отримувача соціальної послуги.

Умови та правила проходження асистентом дитини профілактичного медичного огляду.

Модуль 4. Зміст та особливості надання соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання

Тема 4.1. Принципи надання соціальної послуги

Доступність соціальної послуги. Автономність, незалежність, дотримання кращих інтересів отримувача соціальної послуги. Повага до гідності, захист та безпека отримувачів соціальної послуги. Конфіденційність інформації. Інші принципи надання соціальних послуг визначені частиною першою статті 3 Закону України «Про соціальні послуги».

Тема 4.2. Основні дії та заходи, що становлять зміст соціальної послуги

Допомога в самообслуговуванні; підтримка у спілкуванні та комунікація з дітьми, педагогами та іншими особами; організація харчування та допомога у прийнятті їжі; організація пересування та допомога під час пересування; спостереження за станом здоров'я, допомога в проведенні необхідних процедур; допомога під час занять у гуртках, секціях, клубах, культурно-освітніх, спортивно-оздоровчих, науково-пошукових об'єднаннях на базі закладів освіти; допомога під час ігрової діяльності для дітей дошкільного віку, інших видів діяльності під час освітнього процесу; допомога під час здійснення рухової активності; організація денного відпочинку (сну) у закладах дошкільної освіти.

Тема 4.3. Індивідуальний план – основа надання соціальної послуги

Складання індивідуального плану на основі визначених потреб дитини з

особливими освітніми потребами. Форма індивідуального плану. Терміни складання індивідуального плану. Участь асистента дитини у складанні індивідуального плану.

Тема 4.4. Забезпечення мобільності та безпеки пересування під час надання соціальної послуги

Експлуатація технічних засобів пересування, використання засобів фізичної реабілітації, інших технічних засобів та пристроїв. Правила супроводу у місцях ризику (сходи, пандуси, туалет, ліфт / підйомник, тощо), у місцях великого скупчення людей (їдальня, спортзал, актовa зала); поблизу доріг, у громадському транспорті тощо).

Навчально-тематичний план

Назва тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Підсумковий тест	Усього
Модуль 1. Основні засади організації надання соціальних послуг, у тому числі послуги супроводу під час інклюзивного навчання					
Тема 1.1. Основи організації роботи з дітьми з інвалідністю та/або особливими освітніми потребами.	1		2		
Тема 1.2. Законодавче та нормативно-правове підґрунтя надання соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання	1		2		3
Тема 1.2. Практичні аспекти організації надання соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання	1	2			5

Тема 1.3. Психологічні аспекти надання соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання	2	4			6
Тема 1.4. Комунікативний аспект надання соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання	1	2			4
Разом за модулем 1	6	8	4	1	19
Модуль 2. Охорона праці та безпека життєдіяльності під час надання соціальної послуги					
Тема 2.1. Забезпечення безпечного та комфортного середовища під час надання соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання	1		1		
Тема 2.2. Охорона праці та безпека життєдіяльності під час надання соціальної послуги в закладах освіти.	1		1		
Тема 2.3. Домедична допомога під час надання соціальної послуги соціального супроводу під час інклюзивного навчання.	1	3	2		
Тема 2.4. Безпека в процесі надання	1	2			

соціальної послуги в умовах війни.					
<i>Разом за модулем 2</i>	4	5	4	1	14
Модуль 3. Права та обов'язки учасників освітнього процесу в закладах освіти.					
Тема 3.1. Права учасників освітнього процесу задіяних під час надання соціальної послуги.	1		2		
Тема 3.2. Обов'язки учасників освітнього процесу задіяних під час надання соціальної послуги.	1		2		
<i>Разом за модулем 3</i>	2		4	1	7
Модуль 4. Зміст та особливості надання соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання					
Тема 4.1. Принципи надання соціальної послуги	1	1			2
Тема 4.2. Основні дії та заходи, що становлять зміст соціальної послуги	2	2	2		6
Тема 4.3. Індивідуальний план – основа надання соціальної послуги	2	4			6
Тема 4.4. Забезпечення мобільності та безпеки пересування під час надання соціальної послуги	1	2	1		4
<i>Разом за модулем 4</i>	6	9	3	1	19
<i>Підсумковий тест</i>				1	1

ВСЬОГО	18	24	13	5	60
---------------	----	----	----	---	----

Розподіл годин за видами діяльності має орієнтовний характер. Послідовність і кількість годин на вивчення окремих тем, а також форма проведення (офлайн/онлайн) та розподіл за формою може змінювати регіональний центр соціальних служб в межах часу, передбаченого програмою, з урахуванням індивідуальних потреб, досвіду та запитів учасників навчання.

Вибір форми проведення навчання, методів і засобів для досягнення результатів навчання, визначених програмою, здійснює відповідний регіональний центр соціальних служб.

Система та критерії оцінювання результатів навчання визначаються відповідним регіональним центром соціальних служб.

За результатами навчання регіональним центром соціальних служб видається документ (**сетрифікат**) про проходження навчання.

Рекомендована література

1. Закон України «Про соціальні послуги»
(<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>)
2. Закон України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю»
(<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2558-14#Text>)
3. Закон України «Про освіту»
(<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>).
4. Закон України «Про дошкільну освіту»
(<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text>)
5. Закон України «Про повну загальну середню освіту»
(<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>)
6. Закон України «Про захист персональних даних»
(<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>)
7. Цивільний Кодекс України
(<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>)
8. Кодекс цивільного захисту України
(<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>)
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 587 «Про організацію надання соціальних послуг»
(<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/587-2020-%D0%BF#Text>)
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 10.04.2019 № 530 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти»
(<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/530-2019-%D0%BF#Text>)
- Постанова Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 р. № 957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти»
11. Наказ Міністерства соціальної політики від 23.12.2021 № 718 «Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання»
(<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0072-22#Text>)
12. Наказ Міністерства освіти і науки від 17.11.2021 № 1236 «Про затвердження Умов допуску асистента учня (дитини) до освітнього процесу для виконання його функцій та вимог до нього»
(<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0073-22#Text>)

Додаток 2
до рекомендацій щодо організації
надання соціальної послуги супроводу
під час інклюзивного навчання

ЗРАЗОК

НАЗВА РЕГІОНАЛЬНОГО ЦЕНТРУ СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ

СЕРТИФІКАТ

виданий

у тому, що він/вона пройшов/пройшла навчання з питань надання
соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання

Загальна кількість годин: ____

Директор _____
центру соціальних служб

Тренери

Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ

Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ

Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ

Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ

